

22

אמר רבי יוחנן משום רבי אלעזר ברי שמעון כל מקום שאחה מוצא דבריו של רבי אלעזר בנו של רבי יוסי הגלילי בהגדה עשה אוניך * כאפרכסת דמי לא מרבכם מכל העמים חשק ה' בכם וגו' אמר להם הקדוש ברוך הוא לישראל חישקני בכם שאפילו בשעה שאני משפיע לכם גדולה אחם ממעמין עצמכם לפני נחתי גדולה לאברהם אמר לפני ו'אנכי עפר ואפר לטושה ואחרן * אמר ו'גהני מה לדוד אמר ו'אנכי חילעת ולא איש אבל עובדי כוכבים אינן כן נחתי גדולה לנשוד אמר * הבה נבנה לנו עיר לפרעה אמר * מי ה' לסנחריב אמר * מי בכל אלהי הארצות וגו' לנבוכדנצר אמר * אעלה על במתי עב לחורם מלך צור אמר * מושב אלהים ישבתי בלב ימים

על שם ה' יי

23

רבי שמעון בן יוחאי אמר * אבן מנוחה רחוקה תליה בצוארו של אברהם אבינו שכל גדולה הרואה אותו מיד מתרפא ובשעה שנפטר אומרים אבינו מן העולם תלואה הקדוש ברוך הוא בגלגל חמוה

על שם ה' יי

24

ר' יעקב אביו יב' ערלות הן. נאמר ערלה באוון (נימסו) הנה ערלה אונם. ונאמר ערלה בפה (נימסו) הן אני ערל שפתים. ונאמר ערלה בלב (נימסו) וכל בית ישראל ערלי לב. ונאמר ערלה בגוף וערל זכר. ונאמר לו (נימסו) התהלך לפני והיה תמים.

על שם ה' יי

25

כמה דעבשא דהאי בר נש בגין מלה בישא, כך ענשיה בגין מלה טבא דקאתי לידיה ויכול למלא ולא מילי, פירוש: כמה שנענש אדם על מילה רעה, כך הוא נענש על מילה טובה שבאה לידו ויכול לומר ולא אמר. בגין דפגים להווא רוחא ממלא, כי פגם לרוח המדברת, שהיא מתקנת למעלה ולמטה, וכולה בקדושה

על שם ה' יי

26

בן פרת יוסף בן פרת עליהן פרות כב עליהן: וימרהו ורבו וישקמוהו בעלי חיים: ותשב בארץ בנידי קשתו ופסו זרעי דידו מידל אביר יעקב משם רעה אבן ישראל:

על שם ה' יי

27

רועה אבן ישראל הוא רועה ישראל המתקיימים לבין האומות כמו אבן יקרה או בלתי יקרה⁹⁷, המתקיימת לאורך ימים, כענין "התגורת אבן די לא בידין, ומחת לצלמה על רגלדהי" (דניאל ב לד), והם ישראל,

על שם ה' יי

28

אדני יהנה עלי * ען משח' יהנה אתי לבשר עגנים שלחני לחבש לנשברי לב לקרא לשבתם דלודר ולאסתיים פקחיקות: לקרא שנת רצון ליהנה ויום נקם לאלהינו לבתם פליאבליים: לשום לאבלי ציון לתת להם פאר תחת אפר שמן ששול תחת אבן מעשה תהלה תחת רוח כחה וקרא להם אילי הצדק מפע יהנה להפאר:

על שם ה' יי

על שם ה' יי

26

.. ונתן להם חלק למטה זבארן הקדושה, בעבור מילתו היתה שבהם, ועתידים בני ישמעאל לעולם בארץ הקדושה כעוהא ויקם מדין וכן רב, כמו שהמילה שלהם ריקנית כלו שלימות, וזה יעבבו לבני ישראל מלשונם למקומם, עך אלתבלת וכות הדיא של בני ישמעאל, ועתידים בני ישמעאל לעורר מלחמת חוקת בעולם.

27

וימשלו בני כו ז א ישראל מעל פתחם וינח עקבן בן פרמי בן יבדי בן ירמיה למטה יהודה מן התרם ויחריצו יתה בכני ישראל: וישלח יהושע אנשים מיריחו הצי אשר עמי בית און מקדם לבית אל ויאמר אליהם לאמר עלו ורגלו את הארץ ויעלו האנשים וירגלו את העי: וישבו אליהושע ויאמרו אליו אל יעל כל העם באלפים איש או בשלש אלפים איש ויעלו ויכו את העי אליהושע שמה את כל העם כי מעט המה: ויעלו מן העם שמה בשלש אלפים איש ויכסו לפני אנשי העי: ויכו מהם אנשי העי בשלשם וישה איש וירדפום לפני השער עד השבתים ויכרום במורד וימס לבבי העם ויהי למים: ויקרע יהושע שמלתיו ויפל על פניו ארצה לפני ארון יהוה עד הערב הוא וקני ישראל ויעלו וספר על ראשם: ויאמר יהושע אהה ודני יהוה למה העברת העביר את העם הזה את הנדון לתת אתנו ביד האמרי להאבדנו ולו האלנו ונשב בעבר הנדון: כי אדני מה אמר אחרי אשר הפך ישראל ערף לפני איביו: וישמעו הפנעני וכל ישרי הארץ ונסבו עלינו והקריתו את שמנו מן הארץ ומה מעשה לשמן הגדול: ויאמר יהוה אליהושע קם לך למה זה אתה כפל על פניך: הטא ישראל וגם עברו את בריתי אשר צויתי אותם וגם לקחו מן התרם וגם גנבו וגם פחשו וגם עמו בכליהם: ולא יכלו בני ישראל לקום לפני איביהם ערף ופנו לפני איביהם כי היו לתרם לא אוסיה להיות עמכם אם לא משמידו התרם מקרבכם: קם קדש את העם ואמרת התקדשו למחר כי כה אמר יהוה אלהי ישראל תרם בקרבך ישראל לא תוכל לקום לפני איבך עד תסירכם התרם מקרבכם:

28

ויעלו עפר על ראשם. יא"ר אלעזר החחילו כוכרים וכות של אברהם אבינו שנאמר ו'אנכי עפר ואפר אמרו כלום בנה מנחה אברהם בעי אלא בשביל שלא יפלו בניו בעי:

29

ג וליוסף ילד שני בנים בטרם תבוא שנת הרעב אשר יקדחילו אסנת בא בת פוסי פרע פתן און: ויקרא יוסף את שם הבכור מנשה כייצניי וב אלהים את כל צמלי ואת כל בית אבי: ואת שם השני קרא אפרים כיהתני אלהים בארץ עניי:

30

אפרים. על שם אכונה אכונה ויצחק שנא' בהם אפר. אברהם שנאמר ואנכי עפר ואפר. יצחק כאפר על גבי המזבח דאפרים משמע שתי אפרות. ולכך נקראו ישראל על שם אפרים שנא' הבן יקיד לי אפרים:

31

שנו רבותינו כשעה שחלף המשיח בא עומר על גג בית המקדש והוא משמיע להם לישראל ואומר ענים הגיע זמן נאולהכם. ואם אין אתם מאמינים ראו באורי שורה עליכם שנאמר קושי ארסה כי בא אורך וכוור ה' עליך ורח עליכם כלבד ורח ולא על עובדי אילים שנאמר כי הנה החשך יכסה ארץ. שנו רבותינו עתידין אבות העולם לעמוד בניסן ואמרים לו אפרים משיח צדקנו אע"פ שאנו אבותיך אתה טוב ממנו שסבלת עונות בנינו ועברו עליך מדות קשות ורעות מה שלא עברו על הראשונים ועל האחרונים, והיית שחוק ולעג באומות בשביל ישראל וישבת בחשך ואפלה ועיניך לא ראו אור וצפר עורך על עצמך וגופך היה יבש כעץ ועיניך חשכו מצום וכחך יבש כחרס וכל אלו מפני עונות בנינו, רצונך יהנו בנינו ממוכה זו שהשפיע הקב"ה לישראל, שמא בשבול צער שנערת עליהם ביותר והבשון כבית האמורים אין דעתך נוחה מהם, אומר להם אבות העולם כל מה שעשיתי לא עשיתי אלא בשבילכם ובשביל בניכם שיהנו ממוכה זו שהשפיע הקב"ה לישראל, אמרים לו אבות העולם אפרים משיח צדקנו תנוח דעתך שהנחת דעת קונך ודעתנו.